

Tilsynet for små avløpsanlegg i Drammensregionen

Et vertskommunesamarbeid mellom kommunene Modum, Øvre Eiker, Nedre Eiker, Drammen, Lier, Røyken, Hurum, Svelvik og Sande

Årsrapport 2011 og 2012

Innhold

1	Bakgrunn for samarbeidet.....	2
2	Anleggene	3
3	Søknad om utslippstillatelse.....	5
4	Slamtømming	7
5	Tilsyn.....	9
6	Informasjon	14
7	Økonomi	17
8	Organisering og administrasjon	24
9	Planer for videre arbeid.....	25

I vertskommuneavtalen som regulerer samarbeidet heter det at “*Vertskommunen skal avlegge årsrapport og regnskap til deltakerkommunen over virksomheten.*” I årsrapporten redegjøres for Tilsynets arbeid foregående år, regnskap, budsjetter og forslag til arbeid for neste år.

1 Bakgrunn for samarbeidet

De 9 kommunene Modum, Øvre Eiker, Nedre Eiker, Drammen, Lier, Røyken, Hurum, Sande og Svelvik samarbeider om tilsyn og oppfølging av små avløpsanlegg. Lier kommune er vertskommune for tilsynskontoret, som reguleres av en egen vertskommuneavtale

Tilsynets oppgave er å:

- Føre tilsyn med alle avløpsanlegg med mindre enn 50 personer tilknyttet og sørge for at disse anleggene ikke fører til forurensning eller helseplager.
- Behandle søknader om utslippstillatelse etter forurensningsforskriftens kapittel 12.
- Gi veiledning til anleggseiere.
- Administrasjon slamtømming (fra 2012).
- Kartlegge forurensing fra små avløpsanlegg .
- Bistand til deltakerkommunene i spørsmål vedrørende små avløpsanlegg.

Vertskommunesamarbeidet ble etablert etter utredning i regi av GVD-samarbeidet, hvor en egen arbeidsgruppe utarbeidet forslag til vertskommuneavtale og lokale forskrifter. Politiske vedtak om å inngå samarbeidet ble gjort i perioden april til juni 2010. Stillingene ble utlyst høsten 2010, og tilsynskontoret ble bemannet fra 01.01.2011.

1.1 Lokale forskrifter

Kommunestyrene i alle samarbeidskommunene har vedtatt tre lokale forskrifter:

- Forskrift for tømming av tanksystem for oppsamling av avløpsslam og avløpsvann
- Lokal forskrift om utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter m.v.
- Forskrift om gebyr for saksbehandling og kontroll med avløpsanlegg.

Forskriftene skal publiseres på www.lovdato.no av kommunen som har vedtatt dem. Alle kommunene har gjort dette unntatt Nedre Eiker.

1.2 Fokusområder i 2011 og 2012

I 2011 og 2012 har de viktigste arbeidsoppgavene vært å etablere felles systemer og rutiner. Det er lagt ned mye arbeid i:

- Å bygge opp et anleggsregister som inneholder korrekt og oppdatert anleggs- og eierinformasjon, se punkt 2.1.
- Å gi alle anleggseiere informasjon om de nye rutinene for slamtømming og tilsyn av avløpsanlegg, se kapittel 6.
- Å etablere felles gebyrregulativ og faktureringsrutiner, se punkt 7.4.
- Å etablere og følge opp slamtømmeordningen, se punkt 4.

For 2013 vil fokus dreie til utvidelse av tilsynsoppgavene ute i felt:

- Prøvetaking av restutslipp fra bl.a. minirensanlegg
- Ferdigstillelse av oppryddingsplaner

2 Anleggene

2.1 Oppbygging av anleggsregister

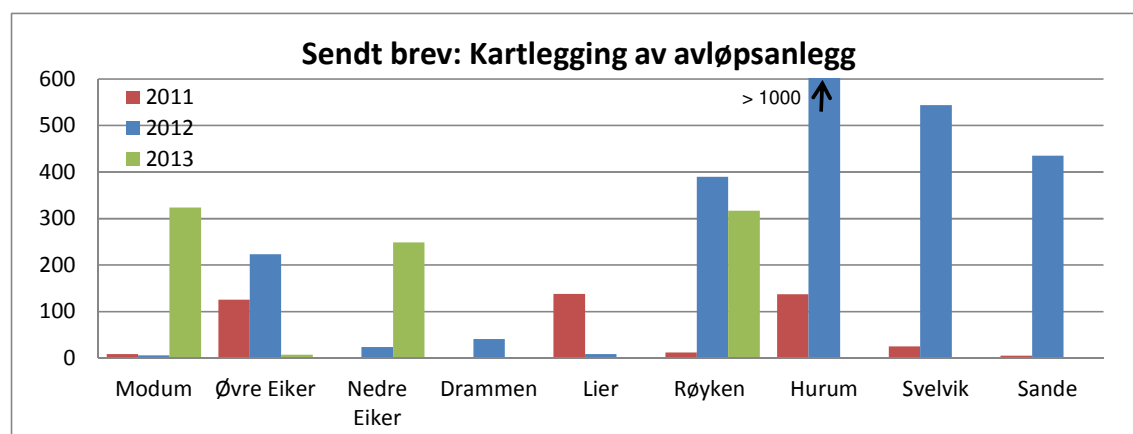
Ved oppstarten i 2011 fikk Tilsynskontoret oversendt eksisterende registre over små avløpsanlegg fra samarbeidskommunene, men det ble tidlig klart at flere av registrene var ufullstendige. For å sikre at alle eksisterende avløpsanlegg ble omfattet av den nye ordningen, gjorde man følgende kartlegging:

- Register over alle bygninger ble hentet fra matrikkelen, og alle bygningstyper hvor det er sannsynlig med innlagt vann ble valgt ut. Dvs. boliger, fritidsboliger og mange typer næringsbygg.
- Deretter fjernet man alle bygninger som betalte kommunalt avløpsgebyr og alle som var overført til tilsynskontorets anleggsregister.
- De gjenstående bygningene hadde en ukjent avløpsløsning. Det var både bolighus og hytter blant disse. Tilsynskontoret har sendt skjema for kartlegging av avløpsanlegg til eier (figur 1). Svarene er gitt via registrering på internett, per brev eller på telefon.

Dette arbeidet pågår videre i 2013. Svarene faller i følgende kategorier:

1. Eiendommen er allerede tilknyttet kommunalt avløpsnett, dvs. de er gratispassasjerer. VA-virksomheten i hver kommune har fått fortløpende beskjed om disse.
2. Eiendommen har ikke innlagt vann eller er ubebodd.
3. Eiendommen har privat avløpsanlegg som tidligere ikke er registrert eller tømt forskriftsmessig.

Gjennom dette arbeidet er det også avdekket en del fritidseiendommer som har fast bosetting. Plan- og bygningsetaten i kommunene det gjelder, har da fått beskjed om dette.

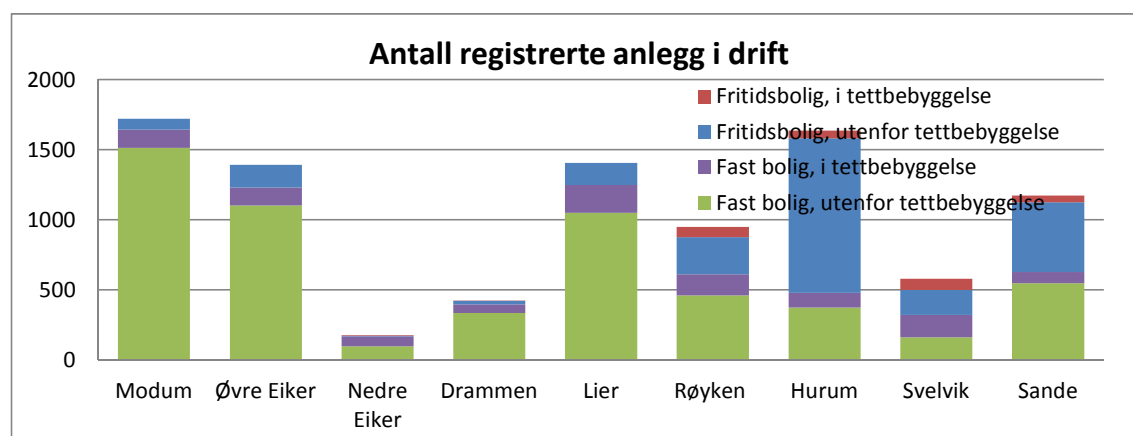

Figur 1: Antall eiendommer som har fått brev vedrørende kartlegging av avløpsanlegg.

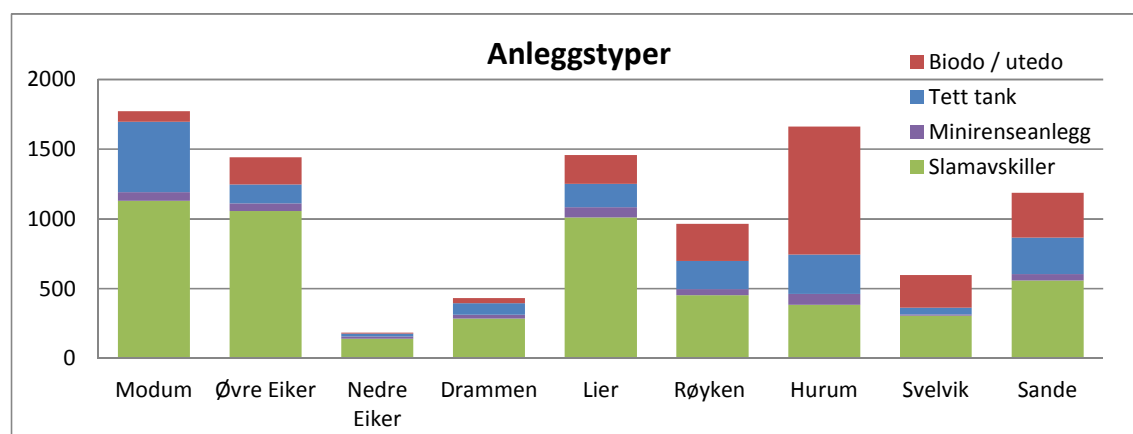
2.2 Antall og typer anlegg

En del av avløpsanleggene ligger i områder som defineres som tettbebyggelse¹ (figur 2). Dette tilsier at det ved eventuelle krav om oppgradering er muligheter for å tilknytte bebyggelsen til kommunalt avløpsnett, eller finne andre felles løsninger. Dette tas hensyn til ved utarbeidelse av oppryddingsplaner, se punkt 9.3

Den vanligste anleggstypen er slamavskiller (figur 3). Disse kan ha utløp til bekk eller til terreng (denne løsningen tilfredsstillende ikke dagens rensekraft), eller de kan ha ytterligere rensing ved infiltrasjon eller sandfilteranlegg. Av minirensanleggene er det 6 % som har biologisk rensing, 17 % har kjemisk rensing og 76 % har både biologisk og kjemisk rensing. Det er kun den siste gruppen minirensanlegg som forventes å tilfredsstillende renskravet. De tette tankene kan både være for svartvann (kun toalettet) og for alt avløpsvann.

Figur 2: Antall registrerte anlegg i drift.

Figur 3: Oversikt over ulike anleggstyper.

¹ Tettbebyggelse (jfr. forurensningsforskriftens §11-3: En samling hus der avstanden mellom husene ikke er mer enn 50 meter. For større bygninger, herunder blokker, kontorer, lager, industribygg og idrettsanlegg, kan avstanden være opptil 200 meter til ett av husene i hussamlingen. Hussamlinger med minst fem bygninger, som ligger mindre enn 400 meter utenfor avgrensningen i første og andre punktum, skal inngå i tettbebyggelsen. Avgrensningen av tettbebyggelse er uavhengig av kommune- og fylkesgrenser. Kart over eksisterende tettbebyggelser: http://www.klif.no/artikkel_30112.aspx

3 Søknad om utslippstillatelse

Saksbehandlingen av søknad om utslippstillatelse omfatter bl.a. noe veiledning av tiltakshaver / søker før søknad kommer inn, evt. forhåndskonferanser, faglig gjennomgang av og dialog rundt søknaden og eventuelle mangler, befaring på eiendommen, dialog med naboer eller andre parter som har merknader / protester til søknaden, evt. dialog med leverandør av anlegg, samt utstedelse av utslippstillatelse. I tillegg kommer postmottak og arkivtjenester.

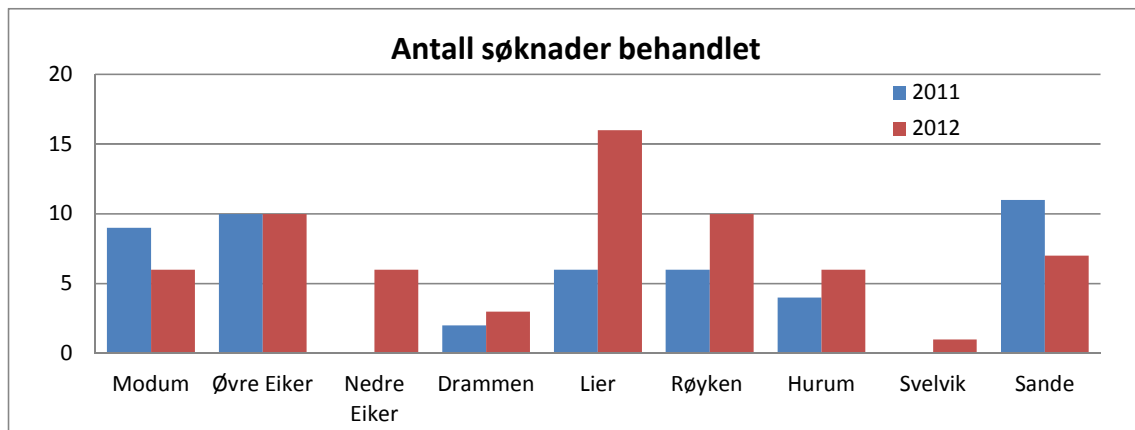
Ved oppstarten i 2011 erfarte Tilsynskontoret at enkelte av foretakene som søkte om utslippstillatelse hadde lite erfaring med små avløpsanlegg og ikke kjente regelverket og søknadsprosessen godt nok. Dette førte til at det tok lang tid før søknaden ble fullstendig, dvs. inneholdt alle nødvendige opplysninger.

Tilsynskontoret har avholdt informasjonsmøte for de aktuelle foretakene i mars 2011, og et ytterligere dialogmøte i november 2011. Videre er det laget en liste over fagkyndige foretak på nettsidene, i alt 8 stykker. Tilsynskontoret gir veiledning til foretak som ønsker å kvalifisere seg til å stå på denne listen. Tiltakene har vist seg vellykket. Det er blitt høyere kvalitet på søknadene som kommer inn, og andelen søknader som er fullstendige ved innsending har økt fra 40 % i 2011 til 68 % i 2012. Det planlegges å holde årlige dialogmøter for de fagkyndige foretakene. Disse møtene har meget godt frammøte, og foretakene gir uttrykk for at det er en god møteplass for å diskutere faglige problemstillinger.

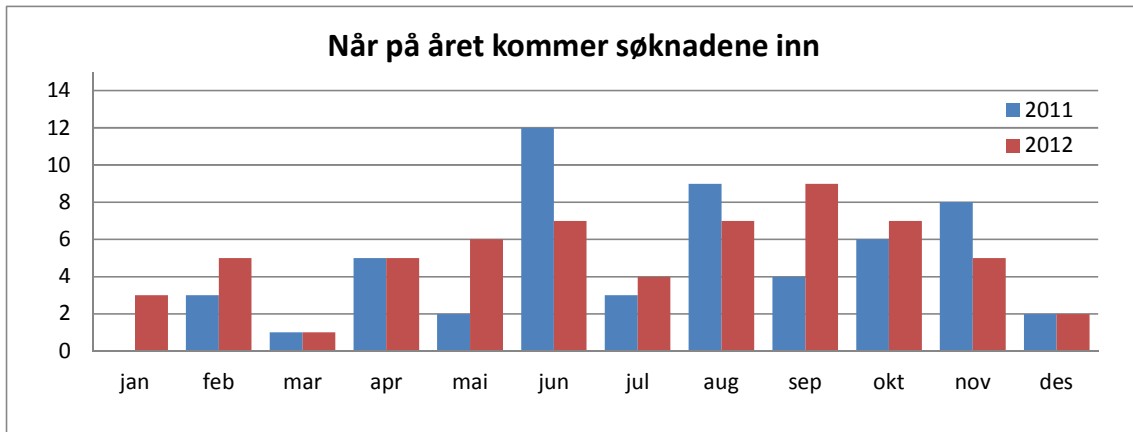
I Forurensningsforskriftens § 12-5 står det: *Fullstendig søknad i overensstemmelse med krav i § 12-7 til § 12-13 skal avgjøres av kommunen innen seks uker.* Gjennomsnittlig saksbehandlingstid var 22 dager både i 2011 og i 2012.

Det ble behandlet 48 søknader i 2011 og 65 i 2012 (figur 4). Prosjektering av avløpsanlegg omfatter normalt grunnundersøkelse som må gjøres når det ikke er snø. Derfor kommer det flest søknader i perioden mai – november, men det kommer også noen i vintermånedene (figur 5).

I 2011 ble det gitt ett avslag på utslippssøknad fordi utslippet kunne forurense både privat drikkevannskilde og barn lekeområde. Det ble senere funnet en annen og bedre løsning for denne eiendommen. I 2012 ble det ikke gitt noen avslag på utslippssøknader, men flere søknader ble revidert etter dialog med Tilsynskontoret.

Figur 4: Oversikt over antall søknader behandlet.

Figur 5: Oversikt over når på året søknadene kommer inn.

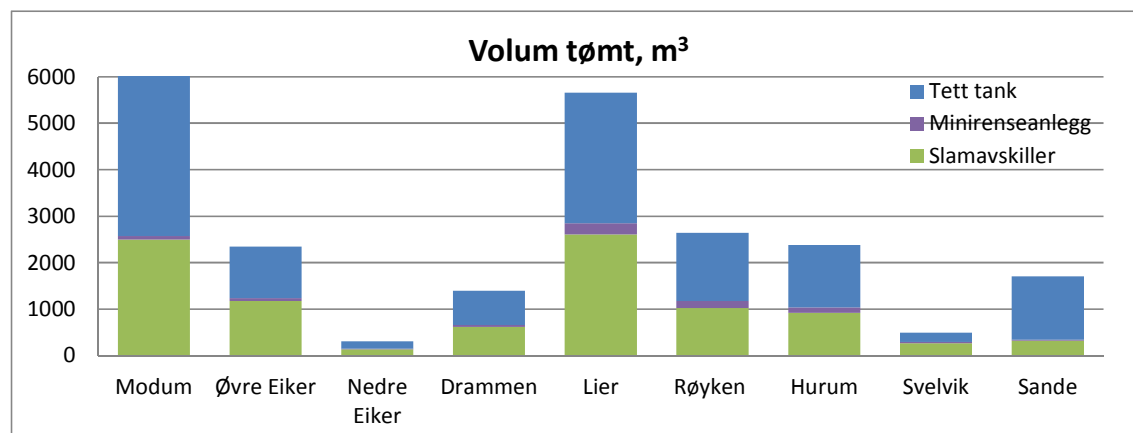
4 Slamtømming

Fra 2012 ble det innført fast ordning for slamtømming for alle anlegg. Tilsynskontoret gjennomførte i løpet av 2011 åpen anbudskonkurranse og engasjerte et fast tømmefirma for hver kommune. Hensikten er å få best mulig kontroll med håndteringen av avløpsslam, sikre at anleggene tømmes ofte nok, på riktig måte og at slammet havner på rett sted.

Alle husstander som ikke er tilknyttet kommunal avløpsledning betaler et slamtømmegebyr til tilsynskontoret. Tømmegebyret omfatter bl.a. varsling og dokumentasjon til anleggseiere, tømmefirmaets tømming av anlegget, transport til septikmottak, gebyr for viderebehandling ved septikmottaket, administrasjon av tømmeordningen og oppfølging av anlegg med vanskelig adkomst eller andre problemer som vanskeliggjør tømming. Ved ekstratenester som spyling, tømming i forbindelse med reparasjon av anlegget eller faktura for tømmefirmas oppmøte uten å få tømt sendes også faktura fra Tilsynskontoret, og ikke direkte fra tømmefirma.

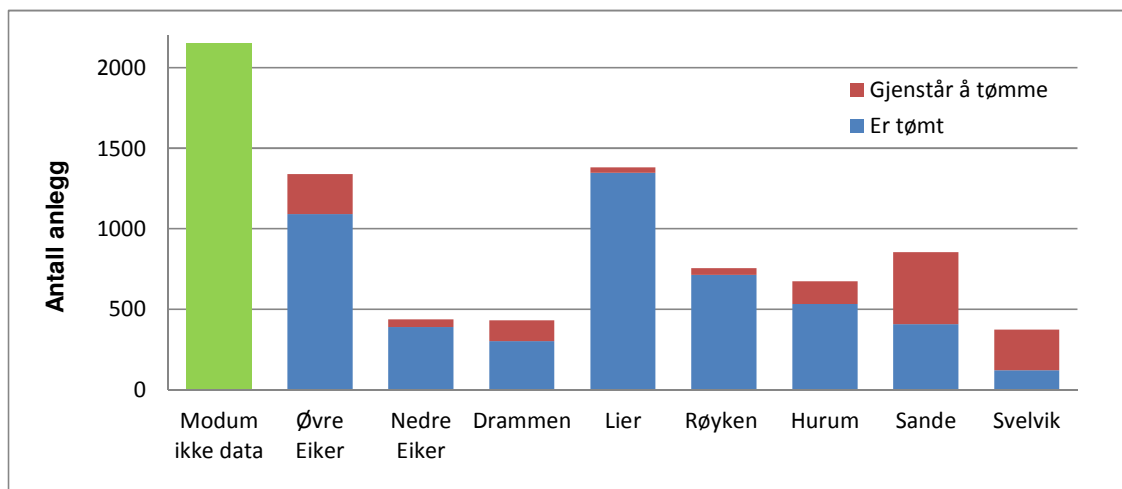
Tømmefirmaet rapporterer utførte tømminger og eventuelle merknader til tilsynskontoret, og dette er grunnlaget for fakturering både fra tømmefirma, septikmottak og til anleggseierne.

Det er tømt til sammen 22 955 m³ slam i de 9 samarbeidskommunene i 2012 (figur 6). Vi merker oss at selv om de tette tankene kun utgjør 23 % av tankene, er hele 55 % av tømt volum fra tette tanker. Det betyr at mange tette tanker tømmes ofte, og det blir kostbart for anleggseier. Tilsynskontoret har startet arbeidet med å gi anleggseierne det gjelder veiledning for å skaffe seg andre typer avløpsløsninger som er bedre egnet.

Figur 6: Oversikt over volum slam tømt i 2012.

Tilsynskontoret har tett oppfølging av arbeidet som tømmefirmaene utfører. I 2012 var det imidlertid et stort etterslep på antall anlegg som gjenstår å tømme (figur 7).

Figur 7: Tømmefirmaenes etterslep i 2012. Røde felter viser antall anlegg som skulle vært tømt i 2012, og som gjenstod å tømme 17.12.2012. For Modum har vi ikke tilgjengelig tømmehistorikk fra før 2012, så her vet vi foreløpig ikke når anleggene skal tømmes neste gang.

Ved eventuelle klager registreres dette som avvik og følges opp. Følgende avvik er registrert i 2012:

Kommune	Avvik
Modum	Nye sjåførere har ikke gjennomgått opplæring hos Tilsynskontoret. Fakturerte tømminger er ikke rapportert inn til Tilsynskontoret
Øvre Eiker	Kunde i Drammen har fått varsel om tømming for samme gnr/bnr i Øvre Eiker. Feil bruk av datasystem Har fått regning for slamtømming direkte fra tømmefirma. Ekstratømming utført uten at kunde har bestilt dette, samt tømming utenfor normal tømmefrekvens Fakturerte tømminger er ikke rapportert inn til Tilsynskontoret
Drammen	Har fått regning for spyling og tømming av slam direkte fra tømmefirma Fakturerte tømminger er ikke rapportert inn til Tilsynskontoret
Lier	Anleggseier har gjort avtale om redusert tømmefrekvens direkte med tømmefirma. Det er kun tilsynskontoret som har myndighet til dette. Fakturerte tømminger er ikke rapportert inn til Tilsynskontoret
Røyken	Kunden fikk ikke utlevert tømmekvittering, selv om han ba om det. Varsel om tømming ble sendt til anleggsadressen. Eier fikk derfor ikke meddelt tømmefirma at tanken ikke kunne tømmes på dette tidspunktet av året. Lastebilen lagde dype hjulspor i veien. Bilhavari medførte at septik rant ut over gårdsplassen. Nye sjåførere har ikke gjennomgått opplæring hos Tilsynskontoret.
Hurum	Mottok ikke tømmekvittering Nye sjåførere har ikke gjennomgått opplæring hos Tilsynskontoret. Lokk ble ikke festet etter sist tømming og festeskinne og bolt er borte
Svelvik	Nye sjåførere har ikke gjennomgått opplæring hos Tilsynskontoret.
Sande	Nye sjåførere har ikke gjennomgått opplæring hos Tilsynskontoret.

5 Tilsyn

Tilsynet skjer etter en egen tilsynsplan, denne ligger på nettsidene. Tilsynet skal sørge for at avløpsanleggene ikke fører til forurensning eller helseplager, og at alle krav i utslippstillatelsen tilfredsstilles. Det er et krav i forurensningsforskriften at kommunen skal utføre tilsyn, og dette er også et viktig tiltak ved EUs rammedirektiv for vann. Tilsynet skal sikre brukerinteresser (drikkevann, jordvanning, bading / rekreasjon og fiske), biologisk mangfold og gode miljøforhold i vannforekomstene, samt gi sikkerhet for at investeringer foretatt av anleggseier gir riktig utbytte.

Aktuelle tilsynsaktiviteter er beskrevet nærmere i tilsynsplanen:

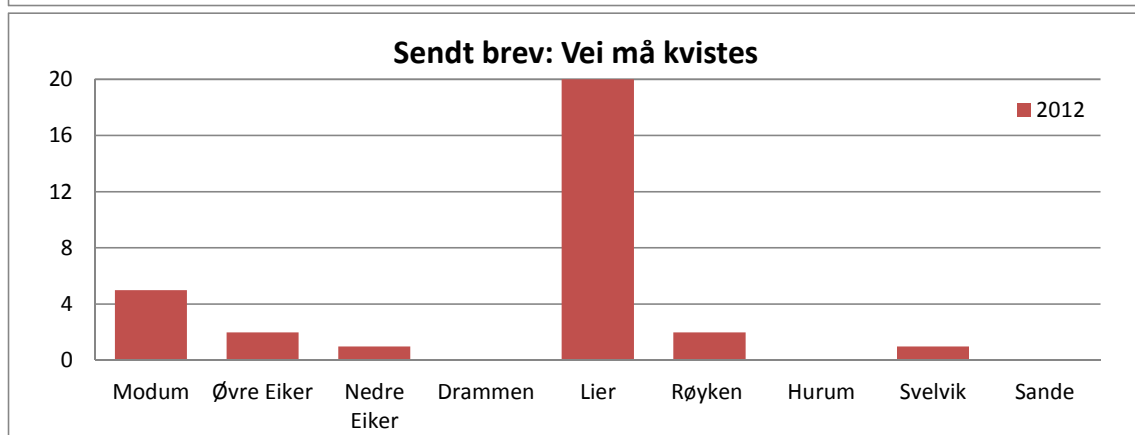
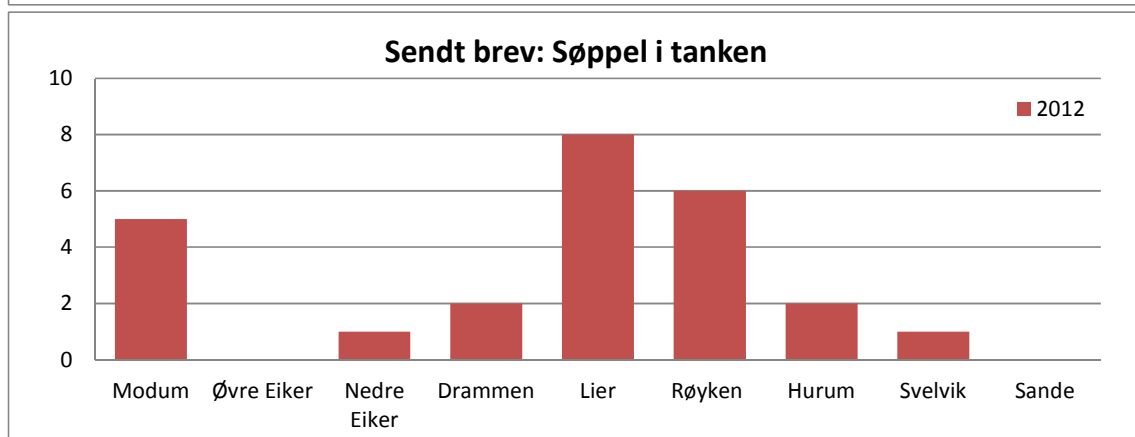
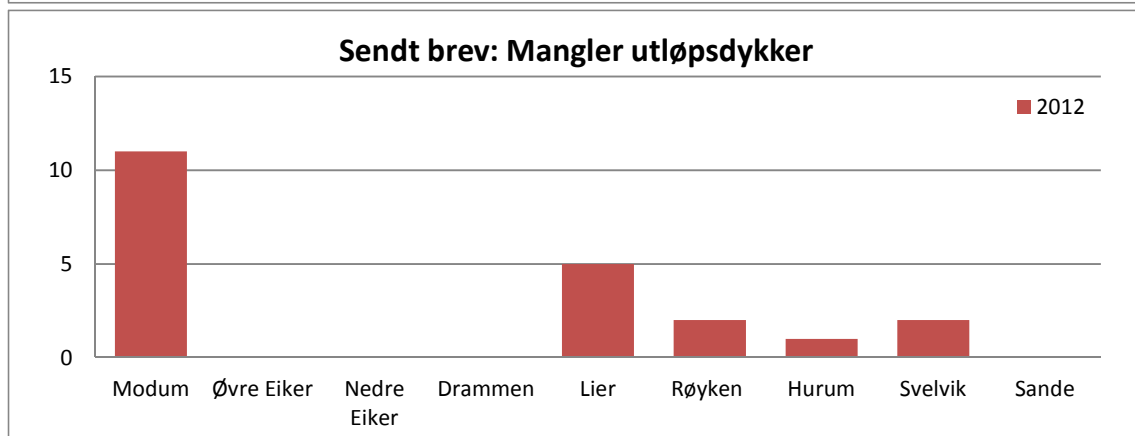
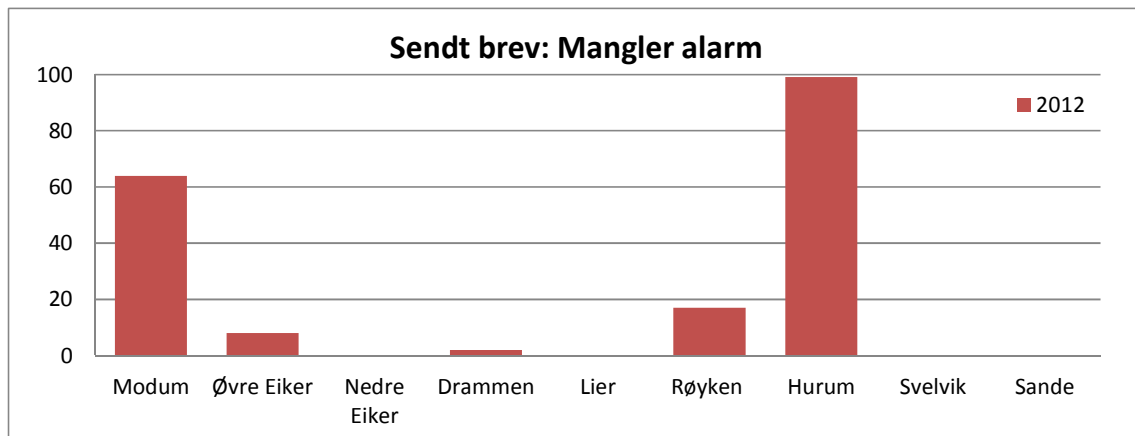
- Kontroll av anleggets tekniske stand ved tømming.
- Vurdering av tømmefrekvens, tilgjengelighet og behov for renhold.
- Prøvetaking og analyse av anleggets restutslipp
- Inspeksjon av utslippspunkt / oppstuvning i infiltreringsområde, sjekk av peilerør.
- Vurdering av lukt eller annen sjenanse fra anlegget.
- Kontroll av tømmerapporter, servicereporter, årsrapporter.
- Kontrollbesøk / inspeksjon (sjekke nå-situasjon).
- Sjekke journaler og registreringer (gi bilde av historien).

Avdekkes mangler skal det utløses en reaksjon. Dette kan være pålegg om tiltak eller krav om ny utslippssøknad.

Anlegg med mangler som er enkle å rette opp, får fortløpende brev med beskjed om dette (figur 8). Vanlige tekniske feil er at tette tanker mangler alarm for høyt vann-nivå, og at slamavskillere mangler dykket utløp. Dermed holdes ikke flyteslam tilbake i tanken, og det vil tette igjen infiltrasjonsgrøfter (spredgrøfter) og føre til forurensning. Et annet vanlig problem er at ulike typer søppel (f.eks. bind, vaskekluter, bleier) kastes i toalettet og skaper problemer for tømmebilen som skal tømme tanken og for septikmottaket. Det sendes også brev til anleggseiere om å fjerne kvist og buskas langs adkomstveien slik at det blir framkommelig for den store tømmebilen.

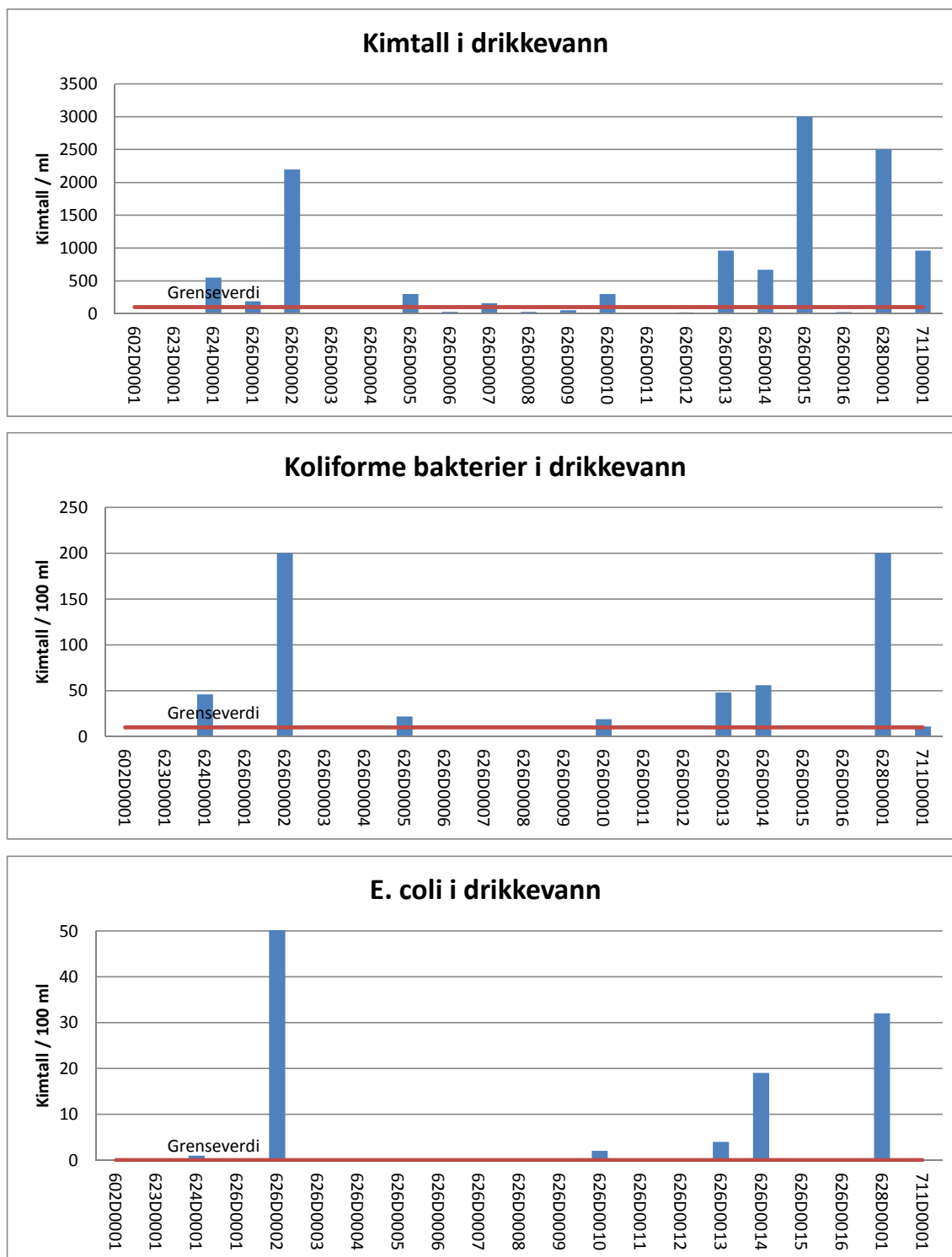
Når det oppdages anlegg som har større mangler, gjennomfører saksbehandler hos Tilsynskontoret vanligvis befaring på stedet sammen med anleggseier. Saksgang for pålegg om større utbedringer av avløpsanlegg er som følger:

Arbeidet starter:	Informasjonsmøte / befaring.
Etter ca 4 uker:	Mottar brev om varsel om pålegg om utbedring, med mulighet til å komme med innsigelser.
Etter ca 8 uker:	Mottar brev om pålegg om utbedring.
Etter 6 – 7 måneder:	Prosjektert løsning innsendes.
Etter ca 12 måneder:	Eventuelle privatrettslige avtaler ferdigforhandlet og inngått. Tilsynet gir informasjon og veiledning om dannelse av avløpslag, maler til erklæringer om rett til å ha ledninger på annen manns grunn, mv.
Etter ca 17 måneder:	Anlegg skal være ferdig bygget.
Etter ca 18 måneder:	Søknad om ferdigattest innsendes.

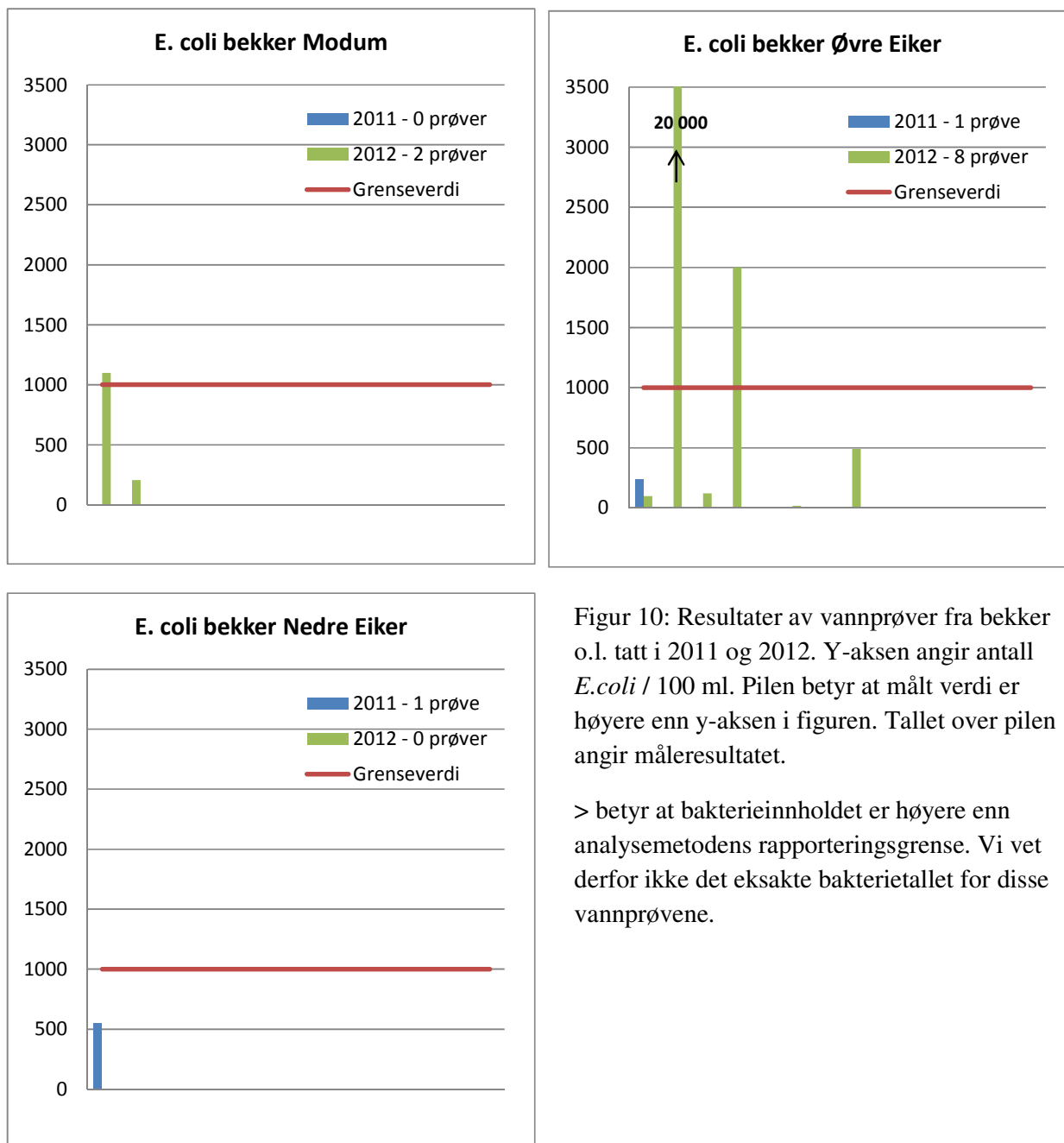
Figur 8: Oversikt over brev om mangler som er enkle å rette opp.

Som del av tilsynsarbeidet er det tatt vannprøve av 21 private brønner / vannkilder. 11 av prøvene hadde kimtall over drikkevannsforskriftens grenseverdi, 8 prøver hadde for mange koliforme bakterier, og det ble påvist *E.coli* i 6 av prøvene. Ved dårlige prøveresultater får eier alltid beskjed om dette, og tilsynskontoret gir veiledning for å bedre vannkvaliteten.

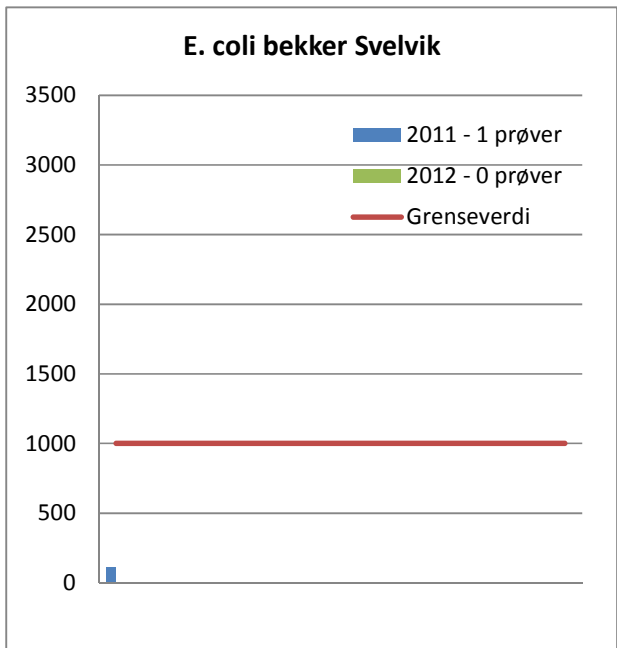
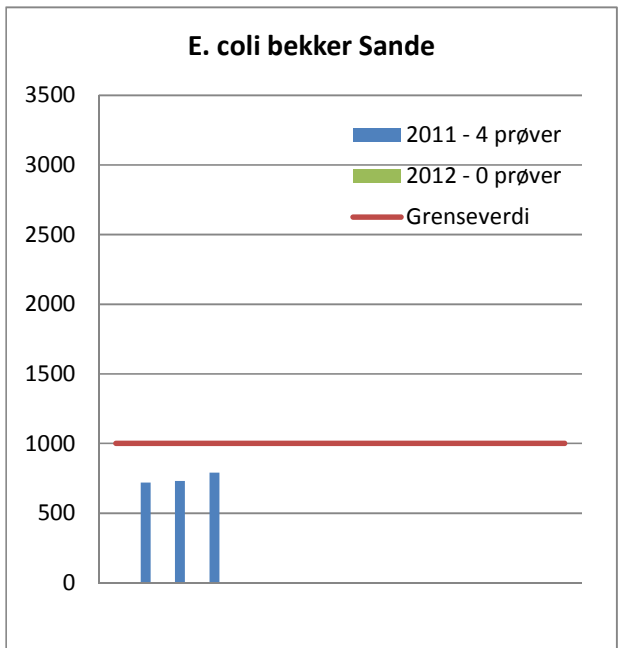
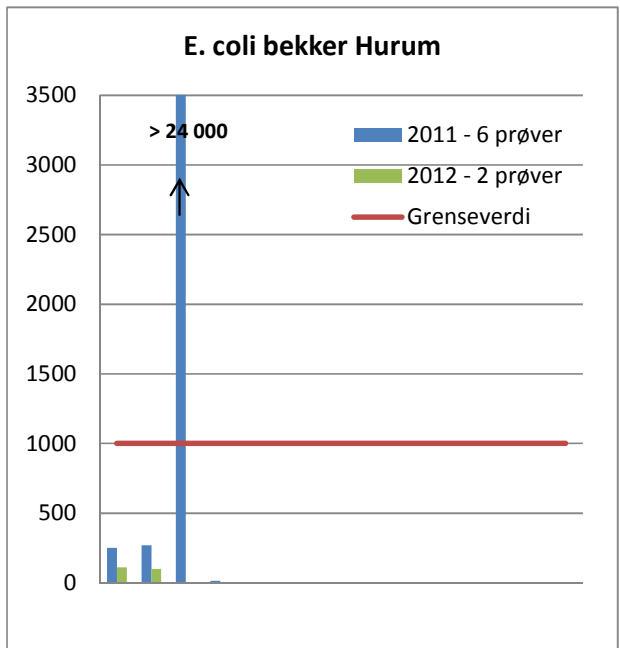
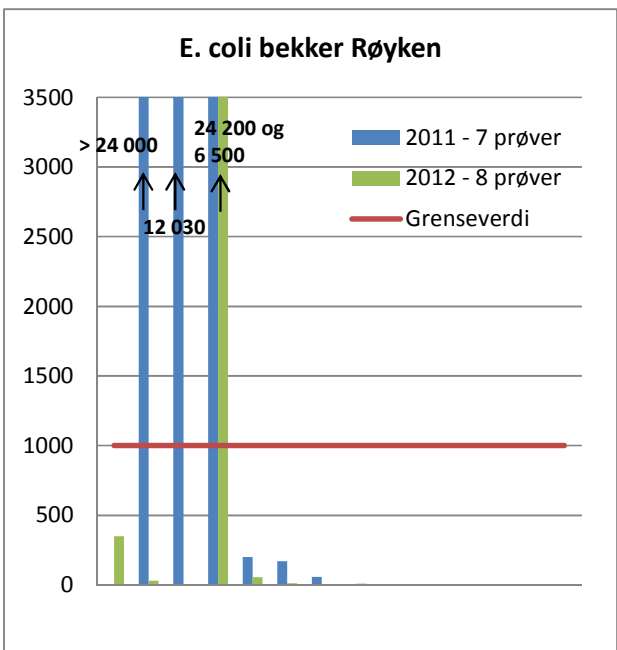
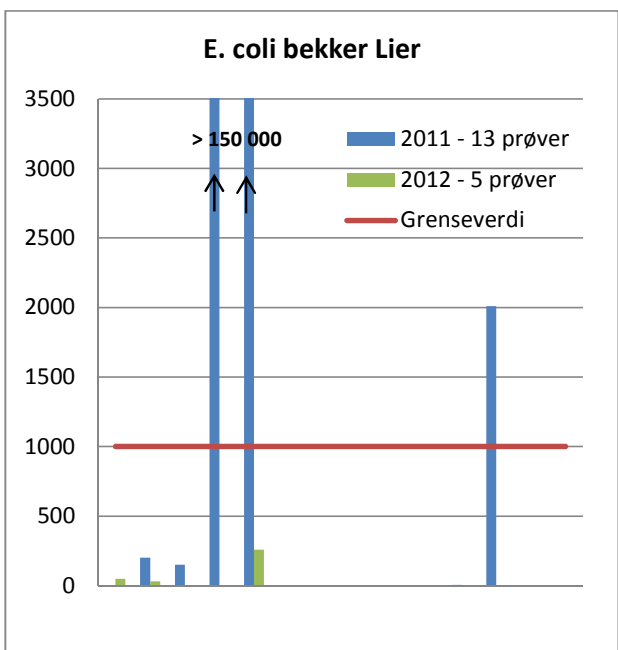
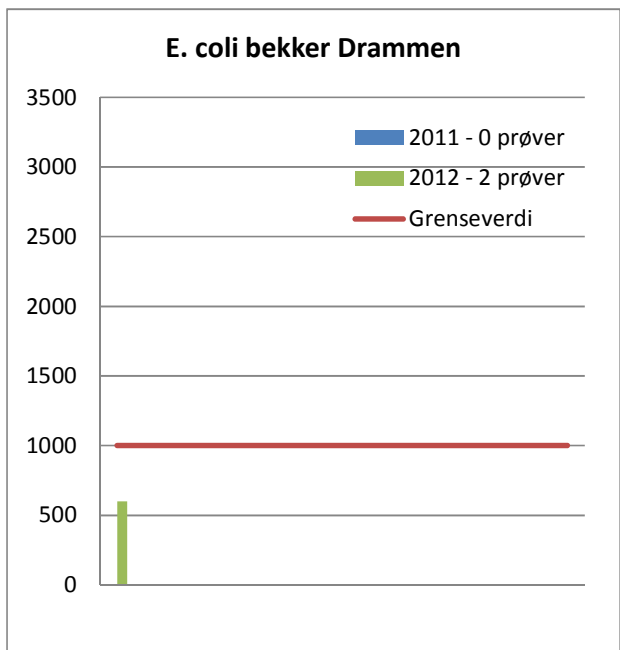
Figur 9: Resultater av drikkevannsprøver tatt i 2011 og 2012.

Det er også tattvannprøver i bekker og vannsig, 33 prøver i 2011 og 27 prøver i 2012 (Figur 10). Disse prøvene tas både ved tilsyn av avløpsanlegg og ved resipientvurdering i forbindelse med behandling av søknader om utslippstillatelser. Resultatene viser svært varierende vannkvalitet, og stek forurensning flere steder. Det må understrekes at antall prøver foreløpig er alt for lite til å vise systematiske forskjeller i vannkvalitet mellom kommunene.

Figur 10: Resultater av vannprøver fra bekker o.l. tatt i 2011 og 2012. Y-aksen angir antall *E.coli* / 100 ml. Pilen betyr at målt verdi er høyere enn y-aksen i figuren. Tallet over pilen angir måleresultatet.

> betyr at bakterieinnholdet er høyere enn analysemetodens rapporteringsgrense. Vi vet derfor ikke det eksakte bakterietallet for disse vannprøvene.

(Figur 10 forts.)

6 Informasjon

Tilsynskontoret ser det som meget viktig å informere alle berørte parter godt om sitt arbeid. Det legges vekt på å gi god informasjon når publikum henvender seg til kontoret (personlig fram møte eller telefon), og befaringer for å møte anleggseier og / eller fagkyndig firma prioriteres.

6.1 Nettsider

Tilsynet har etablert egne nettsider som oppdateres fortløpende: www.godtvann.no, velg *Tilsynet for små avløpsanlegg* nederst i venstremeny. På nettsidene omtales bl.a. ulike typer avløpsløsninger, framgangsmåte ved søknad om utslipp, slamtømmeordningen, tilsynsordningen og eiers plikter og ansvar for sitt anlegg.

Tilsynet har anbefalt alle kommunene å linke til disse nettsidene, og oppfordrer alle servicetorgene å vise til nettsidene når de får spørsmål.

Det er i tillegg etablert mulighet for anleggseier til å registrere tekniske opplysninger om sitt anlegg på nettet (QuestBack.com), noe som er effektivt ved kartlegging av uregistrerte anlegg.

6.2 Informasjonsskriv til anleggseierne

I perioden 15.02 til 20.04 2012 ble det sendt informasjonsskriv til alle registrerte anleggseiere, i alt 9305 brev, se vedlegg. Hensikten med brevet var å informere om Tilsynets arbeid, slamtømmeordningen, tilsynsordningen og gebyrene. I tillegg fikk man kontrollert at eiendommen var registrert med riktig anleggsinformasjon og eierinformasjon, slik at feil ble rettet før første utsending av faktura.

6.3 Infoland

Infoland (www.infoland.no) er nasjonal formidlingskanal for eiendoms- og geografisk informasjon i Norge. Infoland gir tilgang på oppdaterte opplysninger innen eiendom, kart-, vei- og plandata, og foto. Informasjonsskjema fra Tilsynet for små avløpsanlegg inngår som standard i meglerpakka som de fleste eiendomsmeglere bestiller ved et eiendomssalg. Slik sikres overføring av riktig informasjon om anlegget, tømmefirma, gebyrer og eventuelle pålegg om utbedring til megler og ny eier.

6.4 Kontaktutvalget

I Vertskommuneavtalens punkt 6.1 står det om Kontaktutvalget: *Det etableres et kontaktutvalg hvor en kontaktperson i hver kommune er representert. Kontaktutvalget har ikke beslutningskompetanse, men uttalerett i spørsmål av særlig betydning som berører alle kommuner, herunder fastsettelse av budsjett. Kontaktutvalget organiserer selv sitt arbeid.*

Kontaktutvalget hadde 5 møter i 2011 og 4 møter i 2012. Det ble behandlet 28 saker i 2011 og 22 saker i 2012. Sakslistene og referater ligger tilgjengelig for samarbeidskommunenes ansatte på Tilsynskontorets nettsider og på GVD-samarbeidet nettsider.

6.5 Informasjonsmøter og presentasjoner

Tilsynskontoret ønsker at politikerne i samarbeidskommunene er godt informert om arbeidet, da de folkevalgte erfaringsmessig får spørsmål og henvendelser fra de berørte anleggseierne. Tilsynskontoret har holdt presentasjoner og / eller svart på spørsmål i følgende politiske møter:

Dato	Kommune	Utvalg
15.11.2011	Røyken	Kommunestyret
11.12.2012	Hurum	Kommunestyret
13.11.2012	Drammen	Komite for byutvikling og kultur
27.03.2012	Lier	Planutvalget, politikeropplæring
01.02.2012	Øvre Eiker	Politikeropplæring

Tilsynskontoret har i sammen med VA-virksomheten i samarbeidskommunen holdt følgende felles informasjonsmøter til anleggseiere:

Dato	Kommune	Sted
07.04.2011	Modum	Skinstadveien
12.04.2011	Røyken	Guttersrud
19.10.2012	Sande	Ødegårdsodden
07.12.2011	Sande	Hagasandveien
07.06.2012	Sande	Grønnsandkleiva
13.06.2012	Røyken	Muserud
05.09.2012	Røyken	Underlandsveien
16.11.2012	Røyken	Sandsbakken og Busebakken
10.12.2012	Øvre Eiker	Gommerud veilag

Tilsynskontoret har blitt invitert til å holde innlegg ved følgende faglige møteplasser:

Dato	Forum	Tittel
12.05.2011	NVE-delegasjon fra Bulgaria, Vannforskriften	Control of small sewerage in the Drammen region
08.12.2011	GVD Juleseminar	Status for Tilsynet for små avløpsanlegg
17.01.2012	Lokale kartdager Buskerud	Spredt avløp satt i system
24.02.2012	Fagdager privat VA	Tilsyn / opprydding i spredt avløp. Eksempel fra Drammensregionen
22.05.2012	Klif avdelingsseminar	Interkommunalt samarbeid om avløp fra spredt bebyggelse
07.11.2012	GVD Dialogmøte, rørleggere og entreprenører	Tilsynet for små avløpsanlegg - tusenvis av anlegg trenger oppgradering - har bransjen kunnskap og kapasitet?
20.11.2012	Rambøll fagtreff vann og avløp	Spredt avløp Hvordan gjør GVD dette i praksis?
05.02.2013	Lokal tiltaksanalyse for vannforekomster i risiko	Avløp fra spredt bebyggelse - Hva vet vi om påvirkningene på vannmiljøet? - Hvordan skaffe oss tilstrekkelig kunnskap?
06.02.2013	Vannforskriften og kommunenes roller	Kommunalt samarbeid om tilsyn av små avløpsanlegg

7 Økonomi

Siden Tilsynskontoret har vært i en oppbyggingsfase, er ikke alt planlagt arbeid igangsatt. Dette har ført til at betydelige beløp er overført til fond. Av samme grunn ble samarbeidskommunene ikke fakturert for budsjettert kommunalt bidrag i 2012.

Det føres separate selvkostregnskap for:

- ikke fakturerbare timer (overføringer fra samarbeidskommunene) – prosjekt 0010
- slamtømming (finansiert av slamtømmegebyret) – prosjekt 0100
- tilsyn (finansiert av tilsynsgebyret) – prosjekt 0101
- behandling av søknad om utslippstillatelser (finansiert av eget gebyr) – prosjekt 0102
- fakturerbare timer (ekstra oppdrag e/avtale med samarbeidskommunene) – prosjekt 0103

7.1 Regnskap 2011

Tilsynskontoret var i en oppbyggingsfase, og mye ressurser gikk til å etablere systemer. Det var samarbeidskommunene som fakturerte gebyr for tilsyn og behandling av søknader, og dette skjedde etter kommunens tidligere gebyrregulativ.

Overskuddet for selvkostregimene tilsyn og søknader ble overført til fond. Kostnadene ved fakturerbare timer ble fakturert angjeldende kommuner i 2012. Resultatet for 2011 går ikke i balanse fordi Lier kommunes andel dette året fremkom som ramme i stedet for overføring. Dette er nå endret på.

7.2 Regnskap 2012

Slamtømming

Selvkostregnskapet for slamtømming viser kr 820 667 i underskudd. Det er imidlertid et betydelig beløp utestående for tømminger utført etter siste fakturering 01.11.2012. Dette faktureres i april 2013. Siden fakturering gjennomføres i april og oktober, vil det ble tilsvarende etterslep hvert år. Dette vil derfor jevne seg ut i de påfølgende årene, men vil stå som et underskudd i 2012, som var det første året Tilsynskontoret fakturerte for slamtømming.

Tilsynskontoret har hatt kr 833 138 i lønnsutgifter for slamtømming. Dette gjenspeiler at oppbygging av anleggsregister, informasjon til anleggseiere om de nye rutinene for slamtømming og oppfølging av slamtømmeordningen har vært viktige arbeidsoppgaver i 2012. Tilsynskontoret håper at behovet for oppfølging vil reduseres kommende år. I alt er det utbetalt ca. 6,054 mill. til tømmefirmaene og 4,394 mill. til septikmottakene. Disse utgiftene er fordelt på konto 1350 og 1370, avhengig av om arbeidet gjøres av kommunen eller av private. Det er brukt kr 451 971 på konsulenttjenester i forbindelse med oppbygging av anleggsregisteret og faktureringsrutiner. Disse utgiftene forventes å bli lavere kommende år.

Tilsyn

Selvkostregnskapet for tilsynsarbeid har et stort overskudd på kr 3 934 134. For å unngå store svingninger i gebyrstørrelsen, forventet man å endre gebyrsatsen for tilsyn i 2013, inntil det er samlet mer erfaring med tilsynsarbeidet.

Tilsynskontoret har hatt kr 563 509 i lønnsutgifter for tilsynsarbeid. For 2013 vil arbeidstiden brukt på tilsynsoppgaver formodentlig øke, da det planlegges oppstart av prøvetaking av restutslipp fra bl.a. minirensanlegg og ferdigstillelse av oppryddingsplaner.

Det er utbetalt kr 741 960 til tømmefirmaenes kontroll ved tømning og kr 11 070 til vannprøver. Det er brukt kr 186 435 på konsulenttenester i forbindelse med oppbygging av anleggsregisteret og faktureringsrutiner. Disse utgiftene forventes å bli lavere kommende år.

Søknad om utslippstillatelse

Selvkostregnskapet for behandling av søknad om utslippstillatelse har et lite overskudd på kr 84 312. Tilsynskontoret har hatt kr 337 467 i lønnsutgifter for behandling av disse søknadene. Det er utbetalt kr 1 365 til vannprøver.

7.3 Budsjett 2013

I budsjettet for 2013 er det forutsatt mindre tidsbruk på slamtømmeordningen og vesentlig mer tidsbruk på tilsyn. Dette er i tråd med planer beskrevet andre steder i denne årsrapporten.

Regnskap 2011

Konto	0010 IKKE			0103		Totalsum Regnskap
	FAKTURERBARE TIMER	0101 TILSYN	0102 SØKNADER	FAKTURERBARE TIMER		
1010 LØNN I FASTE STILLINGER KOMMUNALE VILKÅR	1 869 315	45 086	90 110	85 790		2 134 773
1090 PENSJONSINNSKUDD STOREBRAND	323 223	4 255	5 687	8 970		347 694
1099 ARBEIDSGIVERAVGIFT	309 148	6 957	13 509	13 360		350 030
1100 KONTORMATERIELL	2 489	339				2 828
1110 MEDISINSK FORBRUKSMATERIELL	-	1 752				1 752
1115 MATVARER/BEVERTNING	12 650		4 950			18 257
1120 SAMLEPOST ANNET FORBRUKSMATERIELL, RÅVARER OG TJENESTER	-	-		-		-
1130 PORTO	-					-
1131 TELEFON	9 863					9 863
1133 DATAKOMMUNIKASJON OG INTERNETT	1 238					1 238
1140 ANNONSER	24 652					24 652
1141 INFORMASJON / REKLAME	-					-
1150 OPPLÆRING/KURS	10 200					10 200
1160 OPPGAVEPL. UTGIFTER/GODTGJ. REISER/DIETT	7 427	5 851	541	471		14 290
1165 ANDRE OPPGAVEPL. GODTGJØRELSE	-					-
1170 TRANSPORT/DRIFT EGNE TRANSPORTMIDLER	22 580	120				22 700
1196 LISENSER/KONTINGENTER	105 029					105 029
1200 INVENTAR OG UTSTYR	14 422	31 320	416	460		46 618
1201 EDB- OG AUDIOVISUELT UTSTYR	66 487					66 487
1220 LEIE/LEASING MASKINER	-					-
1242 VAKTMESTERTJENESTER	-					-
1260 RENHOLD- OG VASKERTJENESTER	-					-
1270 KONSULENTTJENESTER	316 894					412 062
1290 INTERNKJØP/OVERFØRINGER	-					-
1292 INTERNE TJENESTER, ANNET	-					-
1350 TJENESTEKJØP ANDRE KOMMUNER/INSTITUSJ.	-	-				-
1370 TJENESTEKJØP FRA ANDRE/DRIFTSAVTALER	65 645	48 269	220			979 590
1621 GEBYRINNTEKTER			-432 635			-432 635
1650 ÅRSAVGIFTER		-2 940 000				-3 846 188
1750 REFUSJONER FRA ANDRE KOMMUNER	-1 380 000	-501 000	-43 200			-1 924 200
OVERFØRT FOND 2011						2 015 864
Totalsum	1 781 262	-3 297 051	-360 402	109 051		360 904

Regnskap 2012

Konto	0010 IKKE		0100		0103	Totalsum Regnskap
	FAKTURERBARE TIMER	SLAMTØMMING	0101 TILSYN	0102 SØKNADER	FAKTURERBARE TIMER	
1010 LØNN I FASTE STILLINGER KOMMUNALE VILKÅR	700 403	668 850	471 961	263 406	95 258	2 199 878
1050 ANNEN LØNN	20 334	1 573	3 148		158	25 213
1090 PENSJONSINNSKUDD KLP	334 691	58 864	17 659	31 671	11 695	454 580
1099 ARBEIDSGIVERAVGIFT	145 753	103 851	70 741	42 390	15 102	377 837
1100 KONTORMATERIELL	1 014					1 014
1115 MATVARER/BEVERTNING	5 402	2 822	3 069			11 293
1120 SAMLEPOST ANNET FORBRUKSMATERIELL, RÅVARER	1 884	2 283	3 960	16 000		24 127
1130 PORTO	-	60 349	60 350		1 216	121 915
1131 TELEFON	10 162					10 162
1132 BANKGEBYRER	24 510					24 510
1141 INFORMASJON / REKLAME	-	15 951	15 953			31 904
1150 OPPLÆRING/KURS	51 189		1 500			52 689
1160 OPPGAVEPL. UTGIFTER/GODTGJ. REISER/DIETT	13 826	3 007	18 475	8 455		43 763
1170 TRANSPORT/DRIFT EGNE TRANSPORTMIDLER	570	511	1 023	30		2 134
1196 LISENSER/KONTINGENTER	10 800	52 424				63 224
1200 INVENTAR OG UTSTYR	3 309					3 309
1201 EDB- OG AUDIOVISUELT UTSTYR	8 346					8 346
1270 KONSULENTTJENESTER	243 411	457 971	186 435			887 817
1350 TJENESTEKJØP ANDRE KOMMUNER/INSTITUSJ.	8 400	4 208 982	24 900			4 242 282
1370 TJENESTEKJØP FRA ANDRE/DRIFTSAVTALER	-	6 121 463	728 130	1 365		6 850 958
1490 TILLEGGS- OG NYE BEVILGNINGER	-					-
1550 AVSETNINGER TIL BUNDNE DRIFTSFOND	4 381 669	533 723	-	-		4 915 392
1621 GEBYRINNTEKTER	-	-	-5 541 438	-447 629		-5 989 067
1650 ÅRSAVGIFTER	-	-10 938 234				-10 938 234
1750 REFUSJONER FRA ANDRE KOMMUNER	754 200	-533 723				220 477
1950 BRUK AV BUNDNE DRIFTSFOND	-3 645 603					-3 645 603
Totalsum	3 074 270	820 667	-3 934 134	-84 312	123 429	-

Budsjett 2013

Konto	0010 IKKE	0100	0103 FAKTURERBARE			Totalsum Budsjett
	FAKTURERBARE TIMER	SLAMTØMMING	0101 TILSYN	0102 SØKNADER	TIMER	
1010 LØNN I FASTE STILLINGER KOMMUNALE VILKÅR	765 000	570 000	800 000	250 000		2 385 000
1050 ANNEN LØNN	30 000					30 000
1090 PENSJONSINNSKUDD KLP	107 100	79 800	112 000	35 000		333 900
1099 ARBEIDSGIVERAVGIFT	127 200	91 500	128 500	40 000		387 200
1115 MATVARER/BEVERTNING	10 000	9 000		-		19 000
1120 SAMLEPOST ANNET FORBRUKSMATERIELL, RÅVARER OG TJENESTER	20 000	9 000	9 000			38 000
1130 PORTO		64 000	64 000			128 000
1131 TELEFON	10 000					10 000
1141 INFORMASJON / REKLAME		9 000	19 000			28 000
1150 OPPLÆRING/KURS	50 000					50 000
1160 OPPGAVEPL. UTGIFTER/GODTGJ. REISER/DIETT	10 000	9 000	19 000	-		38 000
1170 TRANSPORT/DRIFT EGNE TRANSPORTMIDLER	-	-	-			-
1201 EDB- OG AUDIOVISUELT UTSTYR	10 000					10 000
1270 KONSULENTTJENESTER	240 700	462 000	168 000			870 700
1350 TJENESTEKJØP ANDRE KOMMUNER/INSTITUSJ.	1 625 877	-	23 000			1 648 877
1370 TJENESTEKJØP FRA ANDRE/DRIFTSAVTALER		9 655 000	1 584 600			11 239 600
1550 AVSETNINGER TIL BUNDNE DRIFTSFOND			1 418 177	208 000		1 626 177
1621 GEBYRINNTEKTER		-	-4 345 277	-533 000		-4 878 277
1650 ÅRSAVGIFTER		-10 424 277				-10 424 277
1750 REFUSJONER FRA ANDRE KOMMUNER	-1 380 000					-1 380 000
1950 BRUK AV BUNDNE DRIFTSFOND	-1 625 877	-534 023				-2 159 900
Totalsum	-	-	-	-	-	-

7.4 Gebyrregulativ

Det er vedtatt et eget gebyrregulativ og prislister for Tilsynskontorets arbeidsoppgaver. Tilsynskontoret ønsker at gebyrregulativet og prislister skal være likelydende for alle samarbeidskommunene. Det er gjennomført selvkostberegninger som grunnlag for alle tilsynskontorets priser. Regulativet ligger på nettsidene.

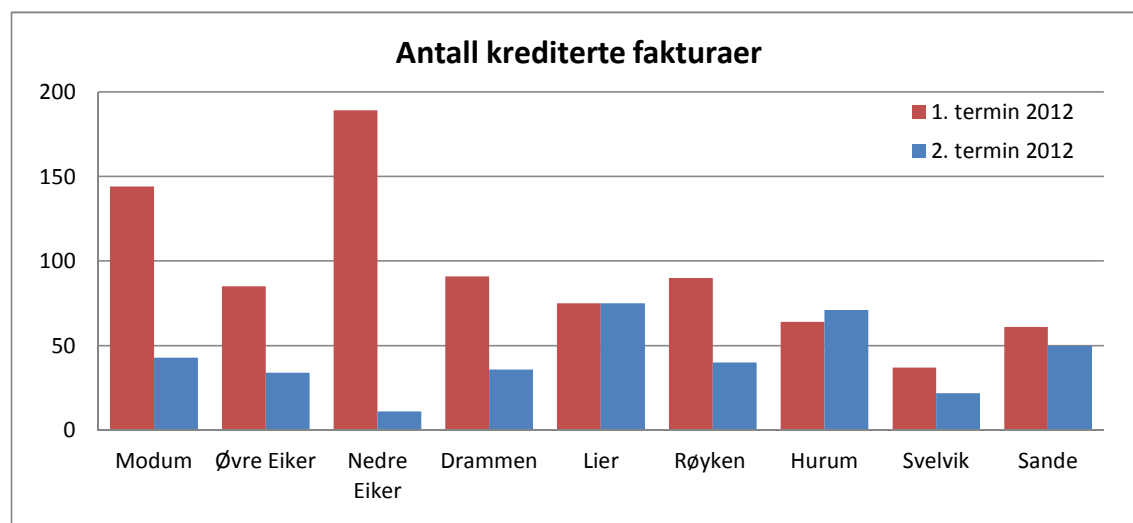
Kommunestyret i Modum vedtok 24.09.2012 å redusere tømmegebyret for små (3 m³ eller mindre) tette avløpstanker. Dette ble gjort for å rette opp en skjevhet ved at tømmegebyret i 2012 er likt uansett tankens volum. Ved fakturering for 2. termin 2012 ble kostnadene avregnet slik at totalt beløp i 2012 stemte med kommunestyrets vedtak.

I gebyrregulativet for 2013 vedtok kommunestyret i Hurum at tømmefirmaets timepris ved ekstraarbeid ved tømning skulle være kr 650,- i stedet for 1072,- slik Tilsynskontoret hadde foreslått. Tilsynskontoret har beregnet prisen for ekstraarbeid ved tømning som gjennomsnitt av tømmefirmaenes pris ved anbudskonkurransen, vektet etter antall anlegg. Det er ikke gjort noe påslag for tilsynskontorets administrasjon.

7.5 Fakturering

Det er gjennomført fakturering av slamtømming og tilsynsgebyr vår- og høst-termin 2012. På tross av utsendte informasjonsskriv var ikke all informasjon om anleggene riktig ved fakturering i vår-terminen. Krediteringer og utsending av ny, riktig faktura ble gjort fortløpende (figur 10). Antall feilfaktureringer var betydelig redusert i høst-terminen.

En datafeil i anleggsregisteret førte til at mange med tett tank som ble tømt ofte fikk feil faktura i Lier og Sande høsten 2012. For Hurum var mange hytte-anlegg kartlagt sommeren 2012, og mange hadde her benyttet andre tømmefirma enn kommunen hadde avtale med. Disse fikk kreditert sine fakturaer, og ny informasjon om den innførte tømmeordningen.

Figur 10: Antall krediterte fakturaer

8 Organisering og administrasjon

Tilsynskontoret er organisert som en faggruppe under Planseksjonen i Lier kommune, og Plan- og bygningssjefen er virksomhetsleder og har personalansvar. De andre faggruppene på Planseksjonen er reguleringsak, byggesak, kart og oppmåling.

Det var et bevisst valg for Lier kommune å organisere tilsynskontoret under Planseksjonen, som har kompetanse innen myndighetsutøvelse. Alternativet hadde vært samorganisering med VA-virksomheten som også har noe myndighetsutøvelse i dag, men hvor hovedrollen er tjenesteproduksjon.

En del saker har grensesnitt mot kommunenes eiendoms- og VA-virksomhet, f.eks. kommunalt eide bygg med små avløpsanlegg eller vurdering av om en eiendom skal pålegges tilknytning til kommunalt avløpsnett. Det vil da være viktig at publikum ikke oppfatter rollekonflikter, og denne problemstillingen reduseres ved organisering under Planseksjonen. Fagmiljøet er likevel stort nok til å sikre god kompetanse. Det er et mål at anleggseierne skal oppleve likebehandling, innsyn/åpenhet og forutsigbarhet, i en sammensetning som gir best mulig utnyttelse av kompetansen. Ved å samle kompetansen i et større fagmiljø, unngås en uheldig men nokså vanlig situasjon i norske kommuner²: Saksbehandlerne er *enten* habile og inkompetente (organisert under plan/byggesak) *eller* inhabile og kompetente (organisert under VA-virksomheten).

8.1 Bemanning og arbeidsmiljø

Tilsynet har 5 ansatte, hvorav 2 etter eget ønske jobber i 80% stilling.

Maya Lillemoen: Konsulent, ansvar for anleggsregisteret og drift av slamtømmeordningen.

Ina Rasmussen: Avdelingsingeniør, ansvar for Hurum, Røyken og Svelvik.

Trond Eriksrud: Avdelingsingeniør, ansvar for Modum og Øvre Eiker.

Anders Surlien: Avdelingsingeniør, ansvar for Drammen, Lier, Nedre Eiker og Sande.

Nina Alstad Rukke: Fagansvarlig, leder av tilsynskontoret

Sykefraværet har vært meget lavt, 2,2 % i 2011 og 0,3 % i 2012. Lier kommune har som mål i Handlingsprogrammet vedtatt av kommunestyret at sykefraværet skal reduseres til 6 % innen 2015. Tilsynskontoret er representert i LMU (lokalt medbestemmelsesutvalg). De ansatte ved Tilsynet deltar også i Lier kommunes medarbeiderundersøkelse. Svarene skilles ikke fra resten av Planseksjonen fordi antall ansatte er for lavt. Planseksjonens svarprosent ved medarbeiderundersøkelsen var 100% i 2011 og 96 % i 2012.

Ved opprettelsen av Tilsynet var det et poeng å samle kompetansen på ett sted for å skape et fagmiljø. Dette anses viktig både for å sikre høy kompetanse og faglig utvikling, og for å sikre et godt sosialt arbeidsmiljø. Arbeidet kan være krevende i forhold til kunder som ikke får ønsket svar ved søknadsbehandling eller ved krav om oppgradering av dårlige anlegg. I 2011 ble det avholdt 3 timers kurs i konflikthåndtering med fagpersonell fra Lier Lensmannskontor.

² Fritt sitat etter Terje Farestveit, sjefingeniør på tilsynsavdelingen hos Klima og forurensningsdirektoratet.

9 Planer for videre arbeid

9.1 Revisjon av lokale forskrifter

I løpet av det første året har Tilsynet gjort en del erfaringer med utslippsforskriften og tømmeforskriften, og mener at det er nødvendig med visse justeringer og endringer. De viktigste forslagene til endringer gjelder krav til prøvetaking av avløpsvann og grunnlaget for oppryddingsarbeidet som skal skje i kommunene (utslippsforskriften § 4 og § 7).

Tilsynet understreker at det er svært ønskelig at forskriftene fortsatt er likelydende for alle kommuner da dette bl.a. gir mest mulig likebehandling på tvers av kommunegrensene og raskere saksbehandling for anleggseierne. Det er ønskelig å gjennomføre en offentlig høring i løpet av 2013.

9.2 Prøvetaking av minirenseanlegg

Undersøkelser som er gjort av minirenseanlegg i drift viser at det er store variasjoner i utløpskonsentrasjoner, og at det for en del av anleggene er mangelfull vedlikehold og driftsoppfølging³. Anleggene rens ikke så godt som forventet.

Lokal forskrift beskriver prøvetaking av restutslipp fra bl.a. minirenseanlegg for å identifisere de anleggene som ikke rens så godt som forventet. Arbeidet krever spisskompetanse og vil i en oppstartsfasen kvalitetssikres via Driftsassistansen i Østfold, som har mottatt nasjonale økonomiske midler for å utarbeide rutiner for prøvetakingen.

Arbeidet forventes startet i løpet av 2013.

9.3 Oppryddingsplaner

Oppryddingsplanen beskriver inndelingen i oppryddingsområder som skal ha felles frist for eventuell utbedring av avløpsanlegg med mangler. For at Tilsynskontoret skal ha kapasitet til å følge opp utsendte pålegg om utbedringer, beskriver oppryddingsplanen en tidsplan for arbeidet. Områder med kjent forurensning og brukerkonflikter prioriteres først.

I oppryddingsplanene er det også viktig å identifisere områdene hvor det er aktuelt å utvide offentlig avløpsnett.

Arbeidet med planen pågår, og forventes ferdig i løpet av 2013.

³ Bioforsk og COWI-rapporter fra kommuner i Østfold:
http://www.bioforsk.no/ikbViewer/page/prosjekt/tema/artikkel?p_dimension_id=19541&p_menu_id=19555&p_sub_id=19542&p_document_id=77884&p_dim2=23426